

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001013

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лешко Мирослав Михайлович

2. Myroslav M. Leshko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-5441-6292

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 18-06-2026

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12941

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55, 76.29.55.11, 76.29.55.05

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторне обґрунтування профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань у дітей та підлітків з метаболічним синдромом
2. Clinical and laboratory justification for the prevention and treatment of major dental diseases in children and adolescents with metabolic syndrome

Реферат:

1. Наукова робота присвячена вирішенню актуального наукового завдання стоматології – удосконаленню доклінічної та ранньої діагностики виникнення та прогресування карієсної хвороби у дітей та підлітків з метаболічним синдромом, шляхом розробки та апробації прогностичної моделі, котра враховує особливості співвідношень окремих клінічних та біохімічних показників. Для визначення впливу метаболічного синдрому на виникнення та прогресування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей та підлітків Закарпатської області нами проведено стоматологічне обстеження 330 осіб, серед яких школярі молодшого віку 6–8 років у кількості 162 особи (110 дітей – 67,9% без метаболічного синдрому та 52 дитини – 32,1%, в котрих був верифікований метаболічний синдром) та школярі середнього віку 12–14 років, у кількості 168 осіб (116 осіб –

69,0% без метаболічного синдрому та 52 – 31,0% з верифікованим даним захворюванням). Для встановлення кількісного та якісного складу мікробіоти порожнини рота дітей та підлітків клінічних груп з верифікованим метаболічним синдромом та з відсутнім метаболічним синдромом було здійснено забір нестимульованої слини натще, вранці. Висівання здійснювали на різні середовища, такі як колумбійський кров'яний агар (з 5% крові), хромогенне середовище та жовтково-сольовий агар з манітом. Карієсогенні стрептококи додатково культивували з використанням Mitis salivarius agar (Merck KGaA, Darmstadt, Germany). Ідентифікацію мікроорганізмів проводили за культуральними, морфологічними та біохімічними ознаками з використанням API-тест систем (bioMerieux). При дослідженні вивчена діагностична цінність альфа-амілази та протеїнази-3 в ротовій рідині дітей та підлітків з метаболічним синдромом. Для дослідження здійснено забір ротової рідини у 20 дітей 6–8 років з метаболічним синдромом та у 20 без метаболічного синдрому в період змінного прикусу та у 20 підлітків 12–14 років з метаболічним синдромом та у 20 без метаболічного синдрому у період постійного прикусу. Проаналізувавши всі дослідженні нами параметри, було створено прогностичну прогностичну модель для розрахунку ризику виникнення карієсу. Враховуючи що ризик виникнення карієсу (Risk_Car) мультифакторна функція з урахуванням ваг та кореляцій:

$Risk\_Car = w_1 \cdot Bact + w_2 \cdot Sugar + w_3 \cdot Hygiene + w_4 \cdot Amylase + w_5 \cdot Protease + w_6 \cdot MS$, де Bact – рівень карієсогенних мікроорганізмів; Sugar – ступінь вживання солодощів; Hygiene – рівень гігієни (із негативним знаком); Amylase – вміст SAA; Protease – вміст PR-3; MS – наявність метаболічного синдрому. Додатково враховані взаємозв'язки через множники кореляції: $Risk\_Car(\text{sum}) = \sum_{(i,j)} r_{ij} \cdot X_i \cdot X_j$, де X_i та X_j – стандартизовані значення факторів, r_{ij} – коефіцієнт кореляції між ними. Практичний варіант обчислення виглядає так: $Risk\_Car(\text{total}) = Bact \cdot (Sugar + Amylase + Protease) \cdot (1 - Hygiene) \cdot MS$, де Hygiene – 0 (погана), 1 (ідеальна). При проведенні профілактичних заходів важливо оцінювати ризик карієсу, враховуючи всі досліджені у роботі фактори, оскільки ключові маркери можуть мати суттєвий вплив лише у міжгрупових порівняннях. Ключові слова: стоматологія, профілактика карієсу, поширеність та інтенсивність карієсу, рівень гігієни, мікробіота порожнини рота, карієсогенні стрептококи, білки ротової рідини, предиктори карієсу, прогностична модель, статистичне ранжування, кореляційні залежності.

2. This research addresses solving an urgent scientific problem in dentistry – improving preclinical and early diagnosis of the onset and progression of caries in children and adolescents with metabolic syndrome by developing a prognostic model based on the findings of correlation dependencies of clinical and laboratory indicators. To determine the impact of metabolic syndrome on the occurrence and progression of caries in primary and permanent teeth in children and adolescents in the Zakarpattia region, we conducted a dental examination of 330 individuals, including 162 younger schoolchildren aged 6–8 years (110 children – 67.9% without metabolic syndrome and 52 children – 32.1% with verified metabolic syndrome) and 168 middle-aged schoolchildren aged 12–14 years 168 children (116 children – 69.0% without metabolic syndrome and 52 children – 31.0% with verified metabolic syndrome). The intensity of caries in younger male schoolchildren without metabolic syndrome was markedly lower than in boys with MS (8.68 ± 0.91 units; 14.78 ± 1.05 units, $p < 0.05$), and in terms of carious (d) (5.03 ± 0.45 units; 8.43 ± 0.64 units, $p < 0.05$) and filled (f) (3.25 ± 0.51 units; 6.35 ± 0.75 units, $p < 0.05$) teeth. A similar pattern was observed in girls in terms of caries intensity (9.19 ± 0.93 units; 15.85 ± 1.45 units, $p < 0.05$), the number of carious (d) (4.83 ± 0.21 units; 8.02 ± 0.90 units, $p < 0.05$), and filled (f) (4.36 ± 0.82 units; 7.85 ± 0.85 units, $p < 0.05$) teeth. To determine the quantitative and qualitative composition of the oral microbiota of children and adolescents in clinical groups with verified metabolic syndrome and without metabolic syndrome, unstimulated whole saliva samples were collected in the morning on an empty stomach. The samples were cultured on various media, such as Columbia blood agar (with 5% blood), chromogenic medium, and egg yolk-salt agar with mannitol. Cariogenic streptococci were additionally cultured using Mitis salivarius agar (Merck KGaA, Darmstadt, Germany). Microorganisms were identified by cultural, morphological, and biochemical characteristics using API test systems (bioMerieux). The study examined the diagnostic value of alpha-amylase and proteinase-3 in the whole saliva of children and adolescents with metabolic syndrome. For the study, whole saliva samples were collected from 20 children aged 6–8 years with metabolic syndrome and 20 without metabolic syndrome during the period of mixed dentition, and from 20 adolescents aged 12–14 years with metabolic syndrome and 20 without metabolic syndrome

during the period of permanent dentition. Based on the analysis of all investigated parameters, a predictive model for assessing the risk of dental caries was developed. Considering that the risk of caries (Risk_Car) is a multifactorial function taking into account weights and correlations:

$Risk\_Car = w_1 \cdot Bact + w_2 \cdot Sugar + w_3 \cdot Hygiene + w_4 \cdot Amylase + w_5 \cdot Protease + w_6 \cdot MS$, where Bact – level of cariogenic microorganisms; Sugar – degree of consumption of sweets; Hygiene – hygiene level (with a negative sign); Amylase – SAA content; Protease – PR-3 content; MS – presence of metabolic syndrome. Additionally, correlations were taken into account using correlation coefficients: $Risk\_Car = \sum_{(i,j)} r_{ij} X_i X_j$, where X_i and X_j – are standardized values of factors, r_{ij} – correlation coefficient between them. The practical calculation looks like this: $Risk\_Car = Bact \cdot (Sugar + Amylase + Protease) \cdot (1 - Hygiene) \cdot MS$, where Hygiene – 0 (poor), 1 (perfect). When conducting preventive measures, it is important to assess the risk of caries taking into account all the factors studied in the work, since key markers can have a significant impact only in intergroup comparisons. Key words: dentistry, caries prevention, prevalence and intensity of caries, level of hygiene, oral microbiota, cariogenic streptococci, oral fluid proteins, caries predictors, prognostic model, statistical ranking, correlation relationships.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U109292

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Паламарчук ОС, Лешко ММ, Клушин ВО, Лукашук СВ, Мороз ГІ, Фекета ВП. Новий алгоритм діагностики ожиріння на основі показників компонентного складу тіла. Клінічна та профілактична медицина. 2024; 4(34):13-8.
- 2. Palamarchuk OS, Leshko MM, Klushyn VO, Feketa VP. A differentiated approach to the diagnosis of overweight and obesity in children based on bioimpedance analysis of body composition. Wiadomości Lekarskie. 2024; 77(3):402-8.
- 3. Клітинська ОВ, Лешко ММ. Порівняльний аналіз показників карієсної хвороби у дітей і підлітків при метаболічному синдромі. Український стоматологічний альманах. 2025; 2:59-64.
- 4. Клітинська ОВ, Лешко ММ. Метаболом слини як інструмент діагностики в стоматології. Intermedical Journal. 2025;1:36-40.
- 5. Лешко ММ, Китастий ОІ. Обґрунтування використання методів метаболоміки в стоматології. Intermedical Journal. 2025;2:69-73.
- 6. Клітинська ОВ, Лешко ММ, Горзов ЛФ, Петер Джуца. Мікробіом порожнини рота у дітей з метаболічним синдромом у період тимчасового та змінного прикусу. Intermedical Journal. 2025;3:52-57.
- 7. Петрик КЮ, Лешко ММ, Паламарчук ОС, Фекета ТЮ. Математичне моделювання залежності між параметрами ВСР та показниками компонентного складу тіла у дітей молодшого шкільного віку. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». 2023; 1 (67): 80-84.
- 8. Рішко ОА, Дербак МА, Ганич ТМ, Свистак ВВ, Лешко ММ, Фекета ТЮ. Використання біоімпедансного дослідження складу тіла для уточнення функціонального стану організму у коморбідних хворих з метаболічним синдромом. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». 2023; 2 (68):245-251.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U109292

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клітинська Оксана Василівна
2. Oksana V. Klitynska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9969-2833

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годованець Оксана Іванівна
2. Oksana I. Hodovanets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1889-3893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трубка Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Trubka

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8650-5891

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна наукова установа "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 45633922

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривцова Марина Валеріївна

2. Maryna V. Kryvtsova

Кваліфікація: д.б.н., професор, 03.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8454-2509

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=9WBUswAAAAJ&hl=uk&oi=ao>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/518472>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211549409>

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончарук-Хомин Мирослав Юрійович

2. Myroslav Y. Honcharuk-Khomyn

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 221

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7482-3881

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мочалов Юрій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мочалов Юрій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сабов Вікторія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна